

บทคัดย่อ

โครงการพัฒนาระบบมาตรฐานการผลิตไก่ประดู่หางดำในจังหวัดแพร่ โดยทำการศึกษารูปแบบและมาตรฐานการเลี้ยงไก่พื้นเมืองให้เป็นระบบ Free-Range System ของเกษตรกร จำนวน 5 ราย มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อปรับปรุงรูปแบบและมาตรฐานการเลี้ยงไก่พื้นเมืองให้เป็นระบบ Free-Range System 2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการเลี้ยงไก่พื้นเมืองอินทรีย์ตามข้อกำหนดการผลิตสัตว์อินทรีย์ 3. เพื่อสร้างระบบการขยายพันธุ์และรับรองพันธุ์ไก่ประดู่หางดำที่ผลิตได้ และ 4. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อขายไก่ประดู่หางดำของผู้บริโภคในอำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ ผลการดำเนินการพบว่า

จากการสังเคราะห์งานของการพัฒนารูปแบบและมาตรฐานการเลี้ยงไก่พื้นเมืองแบบปล่อยพบว่า ต้นทุนของอาหารประมาณ 74.40 เปอร์เซ็นต์ของต้นทุนรวม จึงทำให้รูปแบบการเลี้ยงทั้ง 2 แบบ คือ เลี้ยงไก่พ่อแม่พันธุ์ และไก่ขุน ยังต้องมีการปรับปรุงการจัดการต้นทุนอาหาร โดยเน้นการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น เพื่อลดต้นทุนอาหารสำเร็จรูป จึงจะเพิ่มผลตอบแทน ซึ่งจะเป็นสิ่งจูงใจให้สมาชิกดูแลเอาใจใส่ รวมทั้งขยายการผลิตเพิ่มขึ้น ด้วยมาตรฐานการเลี้ยงไก่พื้นเมืองให้เป็นระบบ Free Range System มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดของการเลี้ยงแบบปล่อย ทั้งทางกายภาพ และการจัดการการเลี้ยงไก่พื้นเมือง เพื่อให้ได้การรับรองฟาร์มผู้ผลิตตามกฎหมายเกณฑ์ของมาตรฐานที่ตั้งไว้ เกษตรกรจะพัฒนาการผลิตสัตว์อินทรีย์ โดยมีการวางแผนการผลิตอาหารสัตว์อินทรีย์ร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผู้ผลิตไก่ประดู่หางดำเกษตรกรทุกรายสามารถพัฒนาโรงเรือน และจัดสรรพื้นที่ปล่อยลานตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้ แต่ไม่สามารถจัดทำแปลงหญ้า หรือพืชอาหารสัตว์หมุนเวียนในพื้นที่ปล่อยลานเพื่อให้เป็นอาหารของไก่ได้ เนื่องจากอยู่ในเขตรัฐเดียวกันกับที่พักอาศัย ยกเว้นนายบุญลွ่งที่สามารถจัดหาอาหารหยาบทั้งแบบสด และหมักมาเลี้ยงไก่ทดแทนได้ทุกวัน

ผู้บริโภคไก่พื้นเมือง พบว่าผู้บริโภคใน อ. ร้องกวาง จ.แพร่ บริโภคไก่พื้นเมืองเฉลี่ย 4.63 ตัวต่อครัวเรือนต่อเดือน นิยมซื้อไก่สด หรือไก่ที่ชำแหละแล้วมาบริโภค ด้านราคาไก่พื้นเมืองสดราคาจำหน่ายเฉลี่ย 136.67 บาท/ตัว หรือราคาเฉลี่ย 107.88 บาท/กก. ซึ่งมีราคาสูงกว่าไก่เนื้อโดยทั่วไป แต่ผู้บริโภคยินดีจ่ายส่วนต่าง เนื่องจากไก่พื้นเมืองรสชาติดีกว่าไก่เนื้อ ไก่พื้นเมืองลักษณะเนื้อแน่นและเหนียว และมีความปลอดภัยมากกว่าไก่เนื้อ แสดงให้เห็นว่ารสชาติของไก่พื้นเมืองนั้นเป็นคุณลักษณะเด่นที่ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกบริโภคไก่พื้นเมือง ดังนั้น แนวทางการขยายตลาดไก่พื้นเมืองไปสู่ผู้บริโภคในตลาดระดับล่าง จึงมีความเป็นไปได้สูงสำหรับไก่

ข้าแหละ เพราะไก่อื่นเมืองเป็นที่ต้องการของตลาดชุมชนเป็นอย่างมาก สำหรับโอกาสในการขยายตลาดไปสู่ตลาดระดับกลางมีความเป็นไปได้สูง

Abstract

The project on the development of a standard production system for Pradu Hang-dum chicken in Phrae province, was conducted by studying the form and standards of raising chicken in a free range system by five (5) farmers and was aimed: 1) to improve the design and standards of native chicken raising in a free-range system; 2) to study the feasibility of raising organic native chicken based on organic livestock production; 3) to set up the propagation system and certification of Pradu Hang-dum produced by the farm; and, 4) to study the buying behavior for Pradu Hang-dum chickens by consumers in Rongkwang district, Phrae province. Results of the study are as follow:

From the synthesis on the development of the design and standards of native chicken raising in a free-range system, it was found that investment for feed was about 74.40% of the total investment thus there was a need to improve the 2 types of chicken raising, raising male and female breeders and raising broilers and the need to improve feed capital management by emphasizing the use of locally available raw materials to reduce investment for commercial feed so that income could be increased to motivate the members to raise chickens and multiply the production under a standardized system for native chickens in a free range system. The native chickens were raised physically in a free range system and under a certain management and care of native chicken so as to receive the farm certification based on the standard criteria set for farmers on the development of organic livestock production by having a plan for organic feed production in cooperation with Maejo University.

Each farmer raising Pradu Hang-dum chicken was able to develop their own poultry cages and also allocated the range area based on the required standard criteria but were not able to allocate the rotational grass or plant area in the open space to serve as chicken feed because fence surrounding the area was shared with a residential area except for Mr. Boonluang who was able to manage his rough feed, both fresh and fermented, for chicken raising almost every day.

Regarding consumers of native chicken, the study showed that in Rongkwang district (Phrae province), average consumption was 4.63 birds/household/month and consumers favored buying fresh chicken or in cut slices. On prices, native chicken was sold fresh at an average of 136.67 baht/bird or average of 107.88 baht/kg, which was higher than ordinary chicken meat. But

consumers accepted this condition because native chicken meat had better taste than the usual chicken meat, the former had a characteristically more compact and firmer meat, and was safer than the common chicken meat. This showed that the taste of native chicken was its character of excellence thus making consumers decide to favor native chicken. Therefore, the guidelines for market expansion are to extend sales to lower end markets. There is higher feasibility, therefore, for freshly cut native chickens have very high market demand especially in rural communities. As for market opportunity, expansion towards middle market showed a high possibility.